

1986-05-05

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I NORRBOTTENS LÄN
BD 24 LAINIOBÅGEN, PAJALA KOMMUN

Karta: 29L

Läge:

Area: 7 800 ha
varav ha land
och ha vatten

Naturgeografisk region: 52a Norra Barrskogslappland med stora myrar.

Landskapsformer: Bergkullslätt.

Terrängformer: Moränbacklandskap.

Vegetationstyper: Barrskog, blandskog, kärr, sjöar och vattendrag.

Intresseaspekter: G

Urvalskriterier (förutsättningar för områdets naturvärde):

A Nyckellokal för förståelsen av isavsmältningen i regionen. Välutbildat moränbacklandskap.

Förutsättningar för att områdets naturvärde skall bibehållas: Omfattande täktverksamhet undviks.

Planering och säkerställande: Saknas.

Områdets huvuddrag:

Stort stråk av välutbildad kullig morän som bildar en båge, kantas mot nordväst, på västsidan av Lainioälven. Bågen följer Lainio älvs västra strand från trakten av Lainio by, förbi Kangas och Junosuando kyrkby fram till trakten av Saittarova. Detta område går i den geologiska litteraturen under benämningen "Lainiobågen". Området kännetecknas av ett bälte, ca 2-5 km brett, av moränryggar och moränkullar samt talrika småsjöar och myrar. Den vanligaste ytformen inom "Lainiobågen" är höjda ryggar, samt plåtår, vilkas kanter delvis omges av "kantryggar". Enligt G Hoppe är moränen väster om Kangasfors s k Veikimorän.

Jordarten består huvudsakligen av morän av växlande blockhalt, stundom extremt blockfattig morän. Här och där finns strödda fläckar med glacifluvialt material utan särskilda morfologiska kännetecken.

Skogarna i områdets södra halva domineras av tallhedar med fältskikt av olika ris, mestadels lingon och kråkris. Blandskog med blåbärsrisdominerat fältskikt och ren granskog finns också. Myrarna i området utgörs huvudsakligen av fattigkärr med starr och risvegetation. Sjöarna är oligotrofa med sparsam vattenvegetation och smala, ofta försumpade, artfattiga stränder. Bäckarna har dock vanligen frodigare växtlighet. Om djurlivet i området

1986-05-05

BD 24

kan nämnas att både björn och lodjur rör sig inom området liksom flera mindre rovdjur. Drygt ett 100-tal fågelarter har observerats i området.

Värdeomdöme:

Lainimoränen är ett stort stråk av välutbildad kullig morän. Området är en nyckellokal för förståelsen av isavsmältningen i regionen. Objektet har ofta behandlats i geovetenskaplig litteratur.

Anmärkingar: Riksobjektet har avgränsats till att enbart omfatta de centrala och bäst utbildade delarna av den s k "Lainiobågen".

Referenser:

Fromm, E, 1965: Beskrivning till jordartskartan över Norrbottens län nedanför lappmarkgränsen. SGU ca 39.

Fagerlind, T, 1981: Glacial development in the Pajala District of Northern Sweden.